

۳-۱۴- حقوق مادی و معنوی مخترع و به‌نژادگر (تحت استخدام سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی):

همانطور که در بخش ۳-۱۰ بیان شد در صورتیکه اختراع ناشی از استخدام یا قرارداد باشد، نام مخترع (مخترعان) در بخش ۳ اظهارنامه (مشخصات مخترع) آورده می‌شود و بنابراین حقوق معنوی آن (به مدت ۲۰ سال) حفظ خواهد شد.

قوانین و مقررات سازمان در خصوص حقوق مادی مخترع و به‌نژادگر و یا به عبارتی استفاده از مزایای مادی ناشی از اختراع و یا ارقام جدید گیاهی به شرح ذیل می‌باشد:

۱- دستورالعمل تشویق و ارتقاء انگیزه تولید درآمد اختصاصی:

بر اساس دستورالعمل تشویق و ارتقاء انگیزه تولید درآمد اختصاصی^۱ که به منظور ارج نهادن به فعالیت‌های تحقیقاتی، آموزشی و خدماتی کارکنان سازمان و همچنین ارتقاء انگیزه، تشویق و ترغیب آنها به کسب درآمد اختصاصی، افزایش بهره‌وری و بازده محصولات کشاورزی، در تاریخ ۸۶/۰۹/۰۳ به کلیه واحدهای تابعه سازمان ابلاغ شده است^۲، در صورت فروش دانش فنی (موضوع ۱-۱- درآمدهای اختصاصی سازمان که مأخذ محاسبه حق الزحمه قرار می‌گیرند)، ۲۰ درصد از کل مبلغ حاصل از درآمد خالص^۳ (حق ارتقاء انگیزه) به افرادی که در تحصیل آن درآمد دخیل بوده‌اند، متناسب با مسئولیت آنها (مجری و مسئول مستقیم ۵۵ درصد، سایر همکاران در اجراء ۳۰ درصد و تدارکات و پشتیبانی ۱۵ درصد^۴) تعلق می‌گیرد^۵. البته بر اساس ماده چهار دستورالعمل مذکور توزیع حق ارتقاء انگیزه متناسب با مسئولیت، بر عهده کمیسیون توزیع درآمد خالص می‌باشد. این کمیسیون متشکل از رئیس واحد تابعه (مؤسسه / مرکز / مجتمع)، معاون برنامه‌ریزی و پشتیبانی (یا عنوان مشابه)، معاون پژوهشی، عامل امور مالی و مسئول بخش اقتصادی، اجتماعی یا مسئول واحد خدمات فنی (یا عنوان مشابه) است.

از دیگر موضوع‌های درآمدهای اختصاصی سازمان که بر اساس این دستورالعمل مأخذ محاسبه قرار می‌گیرند، تولید بذور مادری و هیبریدی (موضوع ۱-۳) و تولید بذر، نهال و دام اصلاح شده (موضوع ۱-۵) است. که در هر دو مورد ۳ درصد از کل مبلغ حاصل از درآمد خالص به افرادی که در تحصیل آن درآمد دخیل بوده‌اند، تعلق می‌گیرد.

۱- این دستورالعمل در اجرای بند ج ماده ۵ دستورالعمل اجرائی بند ب ماده ۲۷ آئین نامه مالی و معاملاتی سازمان تدوین و به مورد اجرا گذاشته شده است.

۲- این دستورالعمل به پیوست نامه شماره ۵۶۴۲۷/۲۲۲ مورخ ۱۳۸۶/۰۹/۰۳ با عنوان کلیه مؤسسات و مراکز تحقیقاتی، کلیه مراکز تحقیقات استانی، کلیه مراکز و مجتمع‌های آموزشی ابلاغ شده است.

۳- در محاسبه درآمد خالص توسط ذیحساب سازمان و یا عامل امور مالی واحدهای تابعه، کلیه هزینه‌های مصرفی در نظر گرفته شده و سود خالص با دقت و اطمینان از صحت آن محاسبه می‌شود (ماده ۵ دستورالعمل).

۴- درصدهای توزیع حق ارتقاء انگیزه متناسب با مسئولیت افراد دخیل با نظر رئیس واحد تا سقف سه درصد قابل تغییر است (تبصره دو ماده ۲ دستورالعمل).

۵- پرداخت حق ارتقاء انگیزه صرفاً، موضوع این دستورالعمل، از محل برگشت درآمد اختصاصی مربوطه مجاز است (ماده ۶ دستورالعمل).

۲- آئین نامه تشویق پژوهشگران صاحب اختراع، اکتشاف و نوآوری :

آئین نامه تشویق پژوهشگران صاحب اختراع، اکتشاف و نوآوری، به منظور تشویق محققان سازمان برای انجام و اجراء فعالیت های علمی یا پژوهشی منتج به اختراع، اکتشاف و نوآوری، در هشتمین جلسه هیأت امنای سازمان مورخ ۸۷/۱۰/۰۴ تصویب و برای اجرای از ابتدای سال ۱۳۸۸ در تاریخ ۸۷/۱۲/۱۲ به کلیه واحدهای تابعه سازمان ابلاغ شده است.^۱ بر اساس این آئین نامه به فعالیت های علمی یا پژوهشی که منتج به اختراع، اکتشاف و نوآوری می شوند، مشروط به (۱) ثبت در سازمان پژوهشهای علمی و صنعتی ایران و اداره کل مالکیت صنعتی^۲ و مراجع قانونی IP بین المللی مورد تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، (۲) از زمان انتشار اثر علمی و زمان ثبت یا تأیید آن به وسیله مراجع ذیصلاح بیش از یک سال نگذشته باشد، از محل درآمدهای اختصاصی موسسات/ مراکز تحقیقاتی ملی و آموزشی پاداشی تعلق می گیرد (ماده ۲، ۳ و ۶ آئین نامه).

احراز شرایط تشویق آثاری که منتج به اختراع، اکتشاف و نوآوری می شوند، ابتدا در کمیته ای با ترکیب رئیس و معاونین موسسات / مراکز تحقیقات ملی و آموزشی ذیربط بررسی شده و سپس نتیجه بررسی ها به کمیسیون اختراع، اکتشاف و نوآوری سازمان ارجاع می گردد (ماده ۴ آئین نامه).

میزان پاداش به اختراع، اکتشاف و نوآوری بر اساس تبصره ۲ ماده ۵ آئین نامه مذکور بر اساس جدول زیر می باشد.

جدول میزان پاداش به اختراع، اکتشاف و نوآوری

نوع اثر	نوآوری	اکتشاف	اختراع
مزایا (میلیون ریال)	۱۰-۳۰	۱۰-۵۰	۵۰-۱۰

در صورتی که تعداد محقق هر یک آثار بیش از یک نفر باشد، مبلغ تشویقی سهم هر کدام از همکاران با توجه به ضریب Y مشروحه در جداول زیر محاسبه خواهد شد.

جدول ضریب لحاظ تعداد محقق

تعداد محققین	۱	۲	۳	۴	۵
میزان Y	۱	۱/۲	۱/۳	۱/۴	۱/۵

۱- این آئین نامه به پیوست نامه شماره ۸۰۵۲۰/۲۲۲ مورخ ۱۳۸۷/۱۲/۱۲ با عنوان کلیه مؤسسات و مراکز تحقیقات ملی، کلیه مراکز تحقیقات استانی ابلاغ شده است.

۲- مواردی چون معرفی ارقام جدید گیاهی و نژاد حیوانی پس از نامگذاری توسط کمیته ذیربط، تولید نقشه های تخصصی مرجع و پایه پس از تصویب موسسه / مرکز ذیربط، معرفی جنس، گونه و سویش جدید میکروارگانیسم و تولید انبوه فرآورده های بیولوژیک جدید از ثبت در اداره کل مالکیت صنعتی مستثنی هستند (ماده ۲ آئین نامه).

جدول تعیین سهم همکاران محقق اثر

تعداد محقق	درصد سهم نفر اول	درصد سهم هر یک از سایر همکاران
۱	۱۰۰	۰
۲	۸۵	۴۵
۳	۷۵	۴۰
۴	۷۰	۳۵
۵	۶۰	۳۰
۶	۵۰	۲۸